

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ponižnost in slovenski narod.

„Demuth und die mit ihr verbundene Geduld sind edle Tugenden, die die spitzen Köpfe den platten Köpfen gar zu gerne einprägen. Demuth — Muth zu dienen. Ich habe nie gehört oder gelesen, dass humilitas oder *ταπεινότης* bei den Alten unter die Tugenden gerechnet worden wäre. Demuth ist der erste Schritt zur Niederträchtigkeit.“
Seume.

Nij še dolgo, odkar se je slovansko hrbtišče nehalo kriviti pod tlako in desetino. Fevdalni svet objemal je še pred par desetletij naše ljudstvo. Večino ljudstev k robovanju obsojujoče naprave so vtisnole narodom za sedanji svet prvo „čednost“: pokorsčino, ponižnost. Ljud je bil v fevdalnih časih ponižen do pasje pokornosti, ki roko liže, katera ga tepe. Človek ne privilegiranih stanov je bil od mladih let privajen k poniževanju, zatiranju vsega v sebi, kar se je gibalo v njem človeškega ponosa. Bil je trpin, katerega življenje je v praznej, oholej glavi privilegirane človeka imelo skoro le vrednost živinčeta, ki se je z lahko vestjo stavilo v pogibelj, da se je zraven le „plemenitokrvni“ gospodič radoval. Saj je samo kmet, „es war ein Bauer,“ slišalo se je, če je kak tak okrutnik na lovu kmeta-gonjača obstrelil ali ustrelil etc. Nemška kej doslednosti v znanstvu vsa čast! Dosleden povsod, bil je Nmec tudi krvavo dosleden v izvajanju iz njegovega naroda izrodivega se in drugim narodom natrpivega fevdalnega zistema. Nemška in slovanska zgodovina nam javlja preturobnih činov tega

zistema. Mi v zdanjih časih težko razumemo, kako živinsko neumno je bilo tedaj ljudstvo, da se je dalo tako v mesnici privilegiranih stanov pobijati. Vol odbija, če ga trpinčiš, le človek nij odbijal neusmiljeno krvavo stanje robovanja, in še le, ko je narod francoski pokazal svetu, da maziljena glava ravno tako odpade pod „narodno britvo,“ kakor glava uboze dni-narja, dobile so tudi mase narodov pogum, da se otresejo žulečega jarma. Francozi — zmagovalci pod Napoleonom I., nosili so po vsem svetu zdrava načela, njihove revolucije, in podrt zdaj leži germanski fevdalizem, kakor njegovi gradovi, le tu in tam še v sedanost moli kaka ruševina, in da tudi to dobi starinar prej ali pozneje, to je od zdaj živečih in potomcev naših, odvisno.

Slovenci smo rešeni tlake in desetine, nijsmo več podložniki — državljani smo, ali razven drugih ostalin iz prejšnjih časov je ostala še ta našemu ljudstvu, da mu še iz prejšnjih časov slepa pokorsčina, prevelika ponižnost, v krvi tiči. — Poglejmo naše ljudstvo na deželi. Pojdi z menoj bralec n. pr. pred sodniško hišo. Glej kmetiča, jaz mislim poštenega in najboljšega, klobuk nosi pod pazduho, s ponižno pobešeno glavo hodi zraven uradnika in tudi beriča, vse psovke, ki mu jih kak nervozneš, ki je po večjem sovražnik Slovenstvu, meče v obraz, vtakne brez žala v žep. Pojdiva prijatelj, v pisarne, poslušajva, kako se naš rojak traktira. Ej, kaj tako jezno z ного ob tla teptaš, kaj škripaš z zobmi, kaj ti krv poganja v lice, glej, naš rojak, kateremu je vse psovanje in — pardon! — „holt'smavlovanje“ namenjeno, ne gane nšesa, tega je

vajen, njegov oče ali ded dobil jih je s palico, vtaknen je bil v klado, in tudi nij mrmral. — To je ostanek iz prejšnjih časov, to je še pasje pokorna krv! Obstojva, prijatelj, pred cerkvijo, ljudje prihajajo iz cerkve; glej, gospodu bi skoro ne trebalo, si rok vmiti, to delo opravljajo ustna, pa glej, ne samo pobožnih trejalk, ampak tudi možakov postavnih, čestitljivih možakov, sivolasov.

To vse vkup jemlje kdo za udanost, uljudnost, ponižnost, „čednost,“ ki je zlata vredna; — jaz sem zmirom ob navedenih prilikah čutil v svojej krvi burne besede: to je človeka nevredna pasja pokornost, devotnost, ki roko obliže, ki ga je bila, ki se črva misli v prahu pred človekom, ki je „črne šole“ in bog si ga vedi, kaj študiral, to so ljudje, ki še zmirom mislijo, da so ustvarjeni za to, da so podlaga „gospodovej“ peti, bodi potem taka ali taka, to so ljudje, ki nemajo možkega ponosa, ponosa človeka, državljana, človeka, ki se ne ponižuje in ničlo šteje napram še toliko visoko v socialnih redih stoječej osobi, to nij več čast človeku, ki se po duševnih silah od drugih odlikuje, to je lastnost strežajskih duš.

To so ostaline iz minolih časov, ne zakrivajmo jih pred svetom, zakrivanje nič ne hasne, škoduje. Izpoznavmo svoje slabosti in neusmiljenim nožem režimo v nje, gnjilobakje v udu telesa se ne odstrani z diaholom, — te ostaline se podedujejo naprej, oče sinu in ta vnukom pravi „le ponižno Janez“, „le ponižno“ čuje se tudi preveč morda v cerkvi „če te kdo na desno lice udari, podaj mu levo lice etc.“ in čuditi se nij, da ta čed-

Listek.

Hči starega sodca.

(Izvirna povest, spisal Liberius.)

VI.

(Dalje.)

„Mene ne vprašaj, Hrušovec, jaz vem toliko, kot ta zid o tem, kako in kaj,“ pozvame nekoliko razžaljen Dragan, da ga ogovarjajo o tej reči, in kakor izjeze izpije polno kupo vina za odškodovanje.

„Iz dežele je menda pobegnil, ker se je s svojimi profesorji sprl in z drugimi gospodi,“ meni starejši Komarjev hlapec na oglu mize in pogleduje na pol smeječ svoje sosede, kako oni sodijo o tem.

„Ženske so ga zapeljale in mu zmešale glavo,“ trdi suh možiček svetlih očij z oguljeno kučmo, bolj na levem očesu, sosed Kobilca, „tako mi je vsaj pripovedovala moja babnica v tistih letih in menila, da ga je škoda, zelo škoda.“

„Nij res, lažeš,“ kriči zopet snbi Cestar barantač in prekupec žita in mnogovrstne robe, kateremu je stopalo vžito vino uže v možgane in težilo obrite, do polta ostrizeno glavo. „Jaz, samo jaz vem, kako je to, jaz, ki sem znan v Ljubljani z gospodo tako, kot tu z vami, in tudi tisti berač Peter, ki vé novice vsega sveta in mesta in povsod, da je Martin sosvedral nekej mladej imenitnej deklici tako v ljubezni ali kali glavo, ter se sprl z njenim očetom, ki mu je bil prej edini dobrotnik, ter moral potem zapustiti šole, in v obupu je pobegnil v tuje in se vpisal v francoske vojake. In jaz bi ne rekel dva pota, da bi morda ne bil mej ljubljanskimi vojaki, temi brezverci, kajti on je hude jeze, jaz ga poznam, in maščeval se bode nad istimi, ki so mu storili hudo.“

„Ne bodi, ne bodi, tudi zdajci županček. To so šale Martin in za te pritepinske Francoze in ne bode svoj lastni dom stikal in pestil.“

„Pa naj bo, če vi več veste, kakor jaz, pa vi sami govorite, jaz bom molčal, kakor noč,“ pravi razžaljen Cestar in pomakne raztrgani slamniki globočji na oči.

„Tega ne trpim, da se opravlja moja hiša tu, kakor v družbi brezobnih klepetulj,“ kriči zdajci razžarjen Dragan, se spne kakor maščevalec kviško in razsrjeno meri svoje, večino vinjene sosede.

„Kdor mi zine prvi še eno besedo o Martinu, razbijem mu bokal na črepinji, akoravno vem, da nij lepo, ker se jezim denes in hudujem, ko smo komaj pokopali ranjco.“ Izgovorivši, odrine suhega soseda Kobilca, ter hoče zapustiti družbo. A iz vseh grl se čuje: „Ne hodi, ne hodi, in ne zameri svojim sosedom vsake besede, to ostane mej nami, ne da bi dejali, da kdo opravlja tebe in tvojo hišo.“

„Na, pij Dragan in sedi!“ pravi oče župan in pogovarja razsrjenega soseda. Dragan ostane, ne vemo, ali zaradi tega, ker ga je pogovarjal celó oče župan, najčestitejša

nost, recte nečednost, ta človeka, katerega smoter na tem svetu je vsaj po mnenju zdrave pameti življenje kolikor mogoče dobro, trpljenja ima življenje takoj dovolj brez človeške brige v svojem spremstvu, življenje človeka vredno, v katero življenje tudi spada duševno življenje, ki se pa na naveden način ne javlja vredno gospodarja stvarjenja, — nevredna lastnost tako grdilne strani se kaže v našem ljudstvu. Nij čuda potem, da briči morajo pri nas Slovenih politiko delati, vide trg. zbornico. Iz minolih časov tlake in desetine visé te cunje na našem narodnem telesu. In v neumnosti ljudstev sploh v prejšnjih časih je iskati podlogo omenjene lastnosti, v onej dobi, v kateri se je na pr. poljedelec — Sloven bal roparja in tlačitelja tujega graščaka v oklepu in njegovih delih z devizo: „podaj se, podvrži se, drugače ti jaz ali kak drug moj sodrug vrat prereže“, v kateri dobi se je poljedelec bal in zraven čudil roparju gori v gradu na skalinah, v dobro zavarovanem gnjezdu. Začudenost in bojzljivost sti izvor omenjene, politično škodljive, moštvo jemlja-joče ponižnosti in tema dvema je temelj ljudstva nevednosti. Kar ne izpoznam, temu se čudim, bojim se, če se slabega čutim, čudim se in slabotnega se čutim, ker sem neumen, ergo dobim jeroba, ergo dobi narod despotizem in katerokoli mogočo in nemogočo neumnost. — V takem stanju je vse mogoče nevednosti natrpiti.

In ta temelj devotnosti našega slovenskega naroda, nekaj sicer omanjšan, še zmirrom čvrst v sedanjosti stoji. Pri kmetu, ki se konservativno dobrega in tudi slabega drži, cvete fevdalna ta ponižnost, alias nezdrava gnjiloba in strahopetnost na narodnem telesu, kakor sem začetkoma pokazal še zdaj in to nam je, narodovim zavednim sinom, ki mu boljše bodočnost želimo, z vsemi pripomočki pomandrat, ker ako hočemo, da bode betvice prava, kar ga nam milostljivo vrže pravi ali narejeni Nemeec ali Lah, našlo čvrstih „Šejlokov“, ki bodo vsemu nasprotnemu upljivu navzlic se držali pogodbe, ki bodo na pr. glede člena 19 drž. osn. itd. zakonov z vso krepostjo razžaljenega pravnega čuta razjarjeno našemu birokratstvu in tujstvu sploh klicali: jaz hočem svoj funt mesa, jaz se držim pogodbe!

oseba v vasi, ki bere na pismo in govori za silo tudi nemščino, ali zaradi tega, da utopi v pijači svoje neizmerno gorje, ki mu je razgrela v zadnjih dneh tako nepopolno glavo, da bi zblaznil in obupal, ko bi ne bilo greh, in še velik naglavni greh.

Ko se prepirajo naši znanci možakarji in pogovarjajo razsrjenega Dragana, se vstavi pred krčmo voz, akoravno kaže zatmenela lesena ura na steni blizu pola noči v znamenje, da bode treba zapustiti družčino in oditi privoščit tudi života nekaj počitka.

Ribar hiti nekako osupnjen k vežnim vratim, kajti v onem viharnem času je bilo nenavadno, vozariti in potovati v noči. In prišleci morajo biti tujci.

„Odpri Komar in ne zapiraj se kakor strahopeten paglavec pred zasluženo brezovko,“ se čuje zunaj glas.

„Kdo je, ki dohaja tako pozno?“ vpraša krčmar in sveti s smerekovo trščico, hoteč se dobro prepričati o poštenosti gostu, preden odpahne hrastov zapah od vežnih duri.

Ako hočemo, da izrinemo tujščino iz naših uradov, iz naših šol, iz naših mest in trgov; ako hočemo enok krepke vojnike za idejo vitalno Jugoslovanstva mej našimi kmeti imeti itd., izpulimo jim cunjo slabeče in škodljive ponižnosti, vsadimo kmetu ovi moževski ponos, ki se ne plazi skrivljenim hrbtiščem pred gospodo tako ali tako imenovano. Vdihnimo mu misel, da on nij ničla, da mu ime človek da sankcijo, po kateri sme glavo normalno in tudi malo visoko nositi. In kdo tujec, odpadnik naroda si upa potem svoj nemšk odlok slovenskemu kmetu siliti?

K temu vodi več sredstev, mej njimi nij majheno energično terjanje zakonitega prava po onih, katerim je šola v gimnaziji, na vseučiliščih ali novinarska šola svetilnico v glavi užgala. Advokatje naši bi se vendar enkrat imeli nehati bati, da jim žaljena neslovenska birokracija ekspenze prenizko določi ali odloke zateguje, par grošev odtrgate morebiti vašemu žepu, ali neizmerno dosti koristite z dobrim izgledom, pogum kmetu poraste, ki bodo dejali: „g. dohtar uže ve, kaj dela, če on slovenski odlok terja in slovenski pisari, hodim tudi jaz 'njegov pot.“ In notarji, pogledjte svoj delokrog, v vedni dotiki ste s kmetom, vsa važna pisma mu delate, voditelji ste mu; ako svojo nalogo le malo iz višjega nego denarnega stališča jemljete, ste našemu seljanstvu dobrotnik prve vrste!

Naš kmet, skozi tisoč let na vse kraje goljufan, varan stokrat v sedajnosti, ker se mu vse v tujščini prodaje, na zaupa nikomur, srce mu se je skrčilo. Če kmalu omenjeno sredstvo ne odmgone, ne obupajmo sicer, kmet se počasi zdramlja ali če je enkrat zaveden svojega prava, pravim, zaveden narodnih pravic tako, kakor je n. pr. zaveden prava lastnikovoga, potem bode najhujši zagovornik njih. On tedaj ne odjenja in če vse premoženje zraven na boben pride; ne obupajmo, koncem vseh koncev stori šola 19 stoletja, akopram je a zdaj še preveč v tujčevj lasti (uzurpiranej se ve da), stori vendar časovni duh, ki tudi izpod kmetkega ostrežja vablja v svate, konec slovenskej ponižnosti; izkoplje šola, prvo in glavno orožje zoper ostaline na neumnosti ljudstva utemljenega germanskega fevdalizma, do cela

„Gani se, gani, sova v tvojem duplju in ne pusti čakati svojih znancev, ki zapljo marsikateri groš pri tvoji mizi, če ne ti prevrnemo vse gnjezdo,“ kriče zdajci nekoliko razdraženi prišleci.

Krčmar še le zdaj spozna po glasovih mešetarja Pikeca iz Gorjancev, prekupeca telet in krav od fare, in še nekoga manj imenitnega znanca, ter urno odpre in se izgovarja, da zdaj nij varno, v noči sprejemati gostov, ako so tuji, kajti ves svet se meša in prekucuje.

„Kaj smo mi tujci, Ribar, pošteni smo in pošteno plačamo, kar zapijemo! Kaj nij mar res, Pikec?“ povzame prekupec iz Gorjancev, velik korenjaški mož, ter postavi precej trdo bič za duri.

„Ne, ne možakarji, tega ne! Pa kaj ukažete: en poliček, en bokal tistega iz kota,“ jeclja v zadregi krčmar in hiti pred prišleci v sobo.

„Prinesi kar imaš, pa je! Popijmo še nekaj vina nocoj! v Ljubljani govore, da

jamo znamenjem, da smo bili Slovenci — Slovani v Avstriji in drugod enok pleh, ki se je mej nakovalom in kladivom vil, da smo bili enok robovi. Omika, veda je moč — ne zabimo teh besedij!

Pomagajmo slovanskim bratom!

Pod naslovom „vršimo svojo“ piše dalmatinski „Narodni list“: „Buna hercegovačka još uvijek glavna je misao o kojoj se bavi svaki pravi rodoljub. Brzobjavke kažu nam, da oni jadni mučenici još ne klouše duhom, kô što su to svijetu trubile njemačke novine, a na žalost i neke slavjanske, iztičuć nekakav sebičnjački driemež pred činom, koji bi ipak mogao napokon prokrcit put k slobodi milijunâ i milijunâ evropskih robova.

Mali dogadjaji uvijek su pokrenuli i riešili velika svjetska pitanja. To nam kaže povjest svih vjekova. No kad te male dogadjaje budemo mi ledenom riečju pridušivali, kad budemo neslanim novinarskim piškaranjem otudjivali njim sućuti i pripomoći što bi inače sa svih strana morale dizati se, kad ih budemo 15 — 20 danâ prekrštenih ruku gledali, čekajuć što će reć diplomacija, hoćeli jih naviestiti bečke ili peštanske novine, — naravno da će tad svaki i najvelikodušnji napor jadne raje ostati brezuspjeha, a da će Slavjanstvo vjekom robovati! Složan rãd, svestrana i odlučna pripomoć, uz zakonito, al jasno očitovanje celog Slavjanstva na uhar braće pod turskim jarmom, moralo bi uputiti i bečke i peštanske listove, pa i diplomaciju samu, kako da shvati prve iskre što eto stadoše vrcati s iztočnog vulkana. — Narodi sami valjda, da pokrenu prvi svoj preporodjaj, i da barem čine dojtjeraju do stepena, pri kom ostali čimbenici ne mogu već svojevóljno odlučivati. Za to prvo prevratno doba — Italija nam svjedok — ledeni račun ne vriede boba. Tu se hoće odvažnosti, smionosti, junačtva: iz mućeničke krvi nikne sloboda!

U ostalom, mi ne mislimo ovim riećima upuštati se u prazne sanjarije, nit kroz mladenačko srdce proricati po hercegovačkoj buui gotovo oslobođenje iztoka. Mi smo uvjereni, da se Hercegovci nisu digli na oružje posli duga i valjda razborita dogovora, da tu valjda nema ni dubokih osnova, da-

bode tekla zopet kri in naši grenadirji uže marširajo proti meji in tisti junaški granicarji pred njimi. Čudne reči se bodo še godile predenj zapusti ta vgnjezdeni Francoz deželo in morda bodemo morali še mi poprijeti za kosé, vile in drugo orodje v pomoč cesarskim,“ pravi mešetar Pikec in prisede na ogelj mize k pivcem in se ozre nekako ponosno po njih, kakor bi hotel reči: kaj boste vi, ki sedite vedno doma pri peči in ne veste kako se godi po svetu, kakor jaz, ki sem vedno na potu.

„Pst“, šepne zdajci župan in migne z žuljavo roko.

„Molči Pikec, dan denes je za vsakim oglom berič in tibotapec! Gorje nam, ako nas čuje kdo razbirati take reči. Še glave nam vzemo potem ti Francozje in zapalijo strehe nad nami.“

„Neumnost, bedarija župan,“ odgovarja precej glasno prvi, kateremu je uže po poti vžito vino pripogovalo nekoliko glavo.

(Dalje prih.)

pače, da je zdvojnost prvi i zadnji uzrok njihovej odlučnosti. No, s druge strane, znamo, da sgođe stvaraju i ljude i osnove, a da bez sgođe i mnogi junak postaje ništavcem.

Buna hercegovačka može doisto udariti na velike poteškoće, to svak uvidja; ali ima i sgodnih klanaca po kojim se može barem verati do hore, uzprkos Derviš-pašina biesa, i spletkarenja evropejske diplomacije. Iskra je vrenula, daj samo da se ne ugasi na čas a lahko je pak da se razplamti u veliki požar. Položaj ustaša je povoljan, da ne može bit bolji. — S ledjā zaštićeni od Crnegore a s lievoga od naše Dalmacije. Pred tim položajem stere se ogromna množina slame: vse suho i gotovo samo, da iskra i tamo vrene.

Ali kako će vrenuti, ako nije od nikod pomoći? Mi nismo tako naivni, da ćemo tu pomoć javno i odmah vapiti od austrijskih batalijuna, jali od crnogorskih il srbskih vojnika. Tu ima poteškoća, na koje se svaki razborit čovjek mora osvrćati. No tko će moć pitat Crngorn, tkoli Srbiju, dali su njihovi junaci u dobrovoljne čete priskočili na granicu braći v pomoć? Tko će zamjerit braći sa svih krajeva Slavjanstva, da bud kako dodju u pomoć ustašam, da im pribave sredstva potrebna a da od gladi ne poginu?

Sva ova pitanja daju se riešiti brez diplomacije, i ako se hoće, uzprkos volji diplomacije. Ne riešiti ih, značilo bi braću izdavati, značilo bi zaboravljati na svoje najsvietije dužnosti. Mi se uzdamo, da to novo prokletstvo neće pasti na raztrgnuto Slavjanstvo. Viesti, koje s ovog pogleda kolaju po svietu uime Crnegore i Srbije, mi se za stalno uhvamo, da će bit sa dotičnog mjesta odrješito i što prije opovrgnute. Svaki rodoljub slavjanski vrši pak svoju dožnost ma gdje bio. Svak može, ako hoće, svoj kamenčić doprinieti svetoj sgradji narodnog preporodjenja. — Osokoljena raja, neće tad lahko klonuti duhom. Ta ni turska sila nije nepredobitna! Dodjeli pak stvar na gušće, umješali se koja vevlast u posle iztočne, ni još neće bit gore za jednu raj. Svakako kukavnije od sada ne može da joj bude. I mali korak na bolje bit će štogod. — Ali prekrstenih rukuh gledajuć njezino trganje, uz sve naše rodoljublje, čovjekoljublje i još koješta, raja će bit uvijek rajom, a današnji krvavi pokušaj neće ju nego tvrdje sputiti u robske lance!

Tudi mi Slovenci storimo svoje. Vsak krajcar prav pride. Mi smo pripravljeni sprejemati darove in jih bodemo preko Dalmacije ali Hrvatske na svoje mesto odpošiljali. Najbolje pak bi bilo, če bi se pri nas odbori za to ustanovili.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. julija.

Dunajski in peštanski časniki imajo članke o stroških, ki jih bude država imela za zboljšanje vojske, kakor smo po „Wiener Abendpost“ uže povedali. Posebno ogerski listi so močno proti terjatvam vojnega ministra in pravijo, da naj bi uže enkrat izpoznanje pridrlo, da je ljudstvo zarad sebe tu, ne pa za to, da 800.000 vojakov plačuje. Ali naposled bodo ipak dovolili i Magjari.

Iz včerajšnjega konfuznega telegrama iz Kraljevice je razvidno, da na Hrvat-

skem narodna vlada tudi po neliberalnih pomočkih, po zatiranji tiskovne svobode sega. To obžalujemo in menimo, da je škodljivo na vse strani. Ob enem pak pri tej priliki tudi izrekamo formalno obžalovanje, da je na koncu včerajšnjega našega telegrama napaden naš osobni prijatelj g. Miškatovič, ki ga hrvatski dopisnik po krivem odgovornega dela, za vse čine hrvatske vlade. Telegram je nam prišel uže po končanem uredovanji, in le tako se je moglo zgoditi, da urednik „Slovenskega Naroda“ sam nij imel prilike več, one žaleče besede izbrisati. To v opravljanje sebe.

Vnauje države.

Iz Hercegovine ima dalmatinski „Narodni List“ preko Metkovič telegrama, ki poročajo: Vstajniki v Krupi so se zedinili z vstajniki Gabele, poteravši 22. t. m. vse Turke iz Gabele ven. Vstaši so uzeli Turkom Struge. A menda so nove turške čete prišle, ker telegram od 23. t. m. poroča: „Od jutros na Strugami traje krvavi boj. Mnoštvo družin prihaja na našo dalmatinsko mejo. Slabo nesrečnemu kršćanskemu rodu, ki mu manjka orožja in pomoči“.

O tem vstanku prinaša „Dziennik Polski“ obširen dopis iz Carigrada, v katerem poudarja dopisnik, najbrž kak poljski emigrant, da se vstanek razširja. — „Brez dvombe je dokazano,“ — pravi dopisnik — „da imajo hercegovski nepokoji znamenje premišljenega in organiziranega vstanka. Čem večja je vsled tega radost mej slovanskimi rodoljubi, tem večji nemir se je polastil Turkov. Vlada pošilja po morji in po suhem pomoč do vstajne provincije, ter zbira na drugih krajih vojaške moči, na meji črnogorskej in srbskej stoje pozorovalni zbori. Ko so se udarili prvokrat s žandarmi pri Nevesinji, prišla sta takoj iz Črne gore dva vstajniška oddelka broječa nekoliko sto mož, ki sta bila složena z bosenskih in hercegovskih emigrantov. Voditelji teh zborov so do sedaj še neznani, vsakako so pak mej njimi i ruski (? Ur.) oficirji, kakor se tu v Carigradu prav za gotovo trdi. Da so vstajniški načelniki izkušeni bojevniki, je to dokaz, da so most na Krupi vtrdili, pravilnimi napisi. Vstajniške čete so baje jako dobro oborožene in pripoveduje se, da imajo vsi zadovke, katere so dobili iz Črne gore in Krivošije. V vrstah vstajnikov je poleg Črnogorcev i mnogo Dalmatincev. Črna gora je neutralna le na oko, katera hoče vidno igrati nalog jugoslovanskega Piemonta. V Carigradu trdijo, da Avstrija in Rusija podpirati vstanek. Kako nezaupljivo Turčini gledajo Rusijo, dokazuje posebno nedavno potovanje princa Jusufa Izzedina, ki je pregledaval vse trdnjave črnomske.“ To je poljski glas.

Francoska narodna skupščina je 28. t. m. sprejela senatno volilno postavo v drugem branji, v tretjem jo sprejme pone-deljek, v četrtek pak, denes, ima biti volitev permanenčne komisije, ki bude mej časom razpuščene zbornice vlado kontrolirala.

Iz Španije se poroča: Don Karlos je pregledoval Dorregarayevo vojsko in opominjal svoje ljudi naj bodo vztrajni, in naj ne izgube srca.

Domače stvari.

— (Še enkrat globus s slovenskimi imei.) Globus za ljudske šole s slovenskimi krajevnimi imeni, katerega je prosil — kakor smo uže omenjali — nek spodnje-štajersk slovensk učitelj za slovenske učence svoje pri graškem „Volksbildungsverein“, nij nič tako smešnega ali neznanega, kakor se je dozdevalo graškej „Tagespösti“ in dunajskej „N. fr. Pr.“ Vsaj je knjigotržec g. Giontini v Ljubljani dal po g. Tomšiču globus s slovensko terminologijo na svitlo, vsaj se pri g. Giontini

uže dve ali tri leta tak globus dobiva. — Ko bi se ne, naj bi ga vlada rajši za ljudske šole narediti dala, nego da pusti svoje žurnaliste na Slovence psovati. Nijmo Slovenci taki reveži, kakor bi naš severni nemški sosed v svojem sovraštvu do vsega slovanskega želel. Perfidno pak je in kaže vsaj veliko lehkomišelnost, ignoranco in zlo voljo ako ljubljanske vlade službeni organ, kateremu c. kr. štempla v davkovsko kaso nij treba plačati kakor ga moramo mi drugi narodni novinarji, in ki ima še posebne podpore tudi iz našega slovanskega davkovskega denarja, namreč c. kr. uradna, c. kr. orel na čelu noseča „Laibacher Zeitung“, to našo slovensko narodnost, žalečo porugljivo nemško notico v številki od 29. julija z odobravanjem ponatisne. Sodbo moramo čitatelju prepustiti, kajti sicer zavlada znana tiskovna svoboda za Slovane v Avstriji, kakor je — za zdaj.

— (Neke posebne lučice v Ljubljani.) Piše se nam: Slovencu, ki je resno vnet za svojo narodnost, in postane pa ravno za to po svoji, sicer morda vendar prevelikej čutljivosti zastran nje, navadno ves obupan, brž ko jo vidi v kaki nevarnosti, zdeva se vsaka, če tudi nevažna prikazen, razveseljivna, ako je njej le ugodna. — Kakor uže vemo, nij v Ljubljani, v tem, žalibože, večjidel ponemčenem mestu, nobenega izmej njenih stanovnikov, in sicer celo še tudi izmej tako imenovane plemenite gospode ne, ki bi ne dobro umel in govoril slovenski. Omenjena gospôda se pa po navadi tacega govorjenja na sprehajališčih, v družbah in sploh v obhodu z nemško bolj omikanimi osebami ne upa, češ, da ob čast ne pride (!). Se vé, da je to jako žalostno in zavzetno posebno za tistega pravega Slovence, ki pride v Ljubljano od drugih krajev, in nij tedaj vaje zapazovanja take čudne, povsem nenaravne prikazni. Znano je pa, da je v tem mestu vendar več družin ali rodovin, celó zlahnega stanú, katere, spoznavši gotovo gladkost in lepoto našega jezika, se rabe njega nikakor ne sramujejo. Sliši se namreč tu pa tam tudi na sprehajališčih, kako da se marsikatera gospa opomnjenega stanú rada s svojimi hčerkami slovenski pogovarja. In ravno to so pa tacemu Slovencu neke prave lučice, ki so njemu jako razveseljivne, čeravno vé sicer, kakor je povsem naravno, da ne bodo prinesle odrešenja našemu nesrečnemu narodu. Žalostno zadosti, da se mi celo še nad takimi malenkostmi radujemo, mej tim, ko bi morali pač stati uže zdavnej na visoki stopinji narodne omike — kot samostalni gospodarji na svojej zemlji!

Oglas.

Odbor za zidanje „narodnega doma“ v Novem mestu daje na temelji sestavljenih in pregledanih računov o finančnem stanji tega podvzetja od 1. februarja l. 1873 do konec aprila t. l. sledeči pregled do občnega znanja:

Dohodki.

1. Darila posameznih rodoljubov in narodnih društev	2915 gl. 95 kr.
2. Posojila domoljubov na dolžna pisma	2784 „ — „
3. Denarji na menjice izposojeni	6100 „ — „
4. Razni dohodki	38 „ — „
Skupni znesek dohodkov	11837 gl. 95 kr.

Stroški.

1. Za zemljišče	2260 gl. — kr.
2. Za materijal in delo	8645 " 74 "
3. Obresti za izposojene denarje	721 " 28 "
4. Razni stroški	232 " 23 "
Skupni znesek stroškov	11859 gl. 25 kr.
Če se odšteje dohodki	11837 " 95 "
ostane primanjkljaj	21 gl. 30 kr.

Od vpisanih daril in posojil še nij izplačano 2776 gl. — kr.

Podpisani odbor si šteje v svojo dolžnost, da izreče vsem p. t. rodoljubom, kateri so se ali z darili ali posojili udeležili zidanja prvega „narodnega doma“ na Slovenskem naj srčneje zahvalo s prošnjo, da blagovolijo tudi v prihodnje še po mogočnosti podpirati narodno podjetje.

Ob enem pa tudi prosi odbor vse čestite domoljube slovenske, ki še ali niso pristopili kot podporniki „narodnemu domu“, ali so pa zaostali v plačevanju vpisanih doneskov, da izvolijo kmalu pristopiti in poslati obljubljeni podporo, da se kakor hitro mogoče izvrši blaga naprava, ki bo steber narodnej stvari na Dolenjskem. Poslopje se bo letos toliko dodelalo, da se bo mogla narodna čitalnica preseliti v pritlične prostore.

V Novem mestu, dne 28. julija 1875.
Graf Josip Barbo, Janko Poljanec, predsednik. tajnik.

Opomba. Natančnejši račun, kakor tudi imenik vseh podpornikov „narodnega doma“ se bo kmalu dotičnikom poslal.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; železe i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učeni družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vseostransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več

in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllnerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Bisciten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaja: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallisengasse št. 8, v Ljubljani Ed. Müller, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Mariboru Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnji usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih: tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih kazaknicah ali povzetjih.

Dunajska borza 29. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gl. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 20 "
1860 drž. posojilo	112 " 30 "
Akcije narodne banke	933 " 50 "
Kreditne akcije	215 " 80 "
London	111 " 45 "
Napol.	8 " 89 1/2 "
C. k. cekini	5 " 25 "
Srebro	101 " 25 "

Tujci.

28. julija:

Evropa: Kelber iz Draždanj. — Rascavić iz Trsta. — Majer iz Gradca. — Prager iz Prage. — d'Osmo iz Trsta.

Pri Slomu: Muha iz Trsta. — Praznik iz Vel. Lašič. — Kopriva iz Zagorja. — Vavpetič iz Krškega. — Burgstaler iz Reke. — Schwarz iz Gradca. — Parth iz Laz.

Pri Walliši: Dittler iz Dunaja. — Borghi iz Trsta. — Kohn iz Dunaja. — Zelen, Aquareli, Ges iz Trsta.

Pri Zamorel: Dolenc iz Kranja. — Foltanek iz Dunaja. — Jelensig iz Trsta.

Podučiteljska služba

na dvarazrednej narodnej šoli na Ponikvi poleg južne železnice z dohodki 440 gold., oziroma provizorično 400 gold. in prostim stanovanjem se razpisuje. S to službo se itako zamore prevzeti organiška služba s posebnim odškodovanjem.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika imajo svoje dokumentirane prošnje pōtem predstavljenе šolske gospodske do 20. avgusta t. l. krajnemu šolskemu svetovalstvu na Ponikvi poleg južne železnice vposlati.

Okrajni šolski svet Šmarski,

dne 18. julija 1875.

(252—3)

Predsednik: Haas l. r.

Podučiteljska služba na narodnej šoli v Slivnici z letno služnino 440 gold., oziroma provizorično 400 gold. in prostim stanovanjem se razpisuje. Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika imajo svoje dokumentirane prošnje pōtem predstavljenе šolske gospodske do 20. avgusta t. l. krajnemu šolskemu svetovalstvu na Slivnici, pošta št. Juriš poleg južne železnice vposlati. (256—2) Okrajni šolski svet Šmarski, dne 18. julija 1875. Predsednik: Haas l. r.

Oznanilo.

Dne 4., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 17., 19., 20., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 30. in 31. avgusta, dalje 1. in 2. septembra t. l., vselej od zjutraj ob petih do dveh po pōlu dne se bo v Ljubljani stoječi c. kr. topniški polk vadil v streljanju na ostro (s kuglami) na vadibšču pri Vizmarjih, na prostoru pod kantonsko cesto mej Spodnjimi Gameljni in Čeruškim mostom.

Zavoljo nevarnosti na življenju je v gori imenovanih dneih in urah ljudem prepovedano, stopiti na vadilišče mej prostorjem gori imenovanim, katero prostorje bo, dokler se bo streljalo, zaznamovano po naznanilnih stražah; tako je tudi ob tem času prepovedano, stopiti na kantonsko cesto mej Spodnjimi Gameljni in Čeruškim mostom, kjer bodo na obeh konceh te ceste tudi naznanilue straže stale.

Strelivo, kar se ga najde, se mora takoj izročiti vodniku pri c. kr. topniških depositorjih na Ljubljanskem polju postavljenemu, ter se bode dobilo zanj plačilo, katero je zato odločeno od cesarskega zaklada.

Vsakateri se pa resno svari, da naj previdno ravná z najdenimi nabasanimi strelili, katera se še nijso raznesla, sicer utegnejo tistemu, ki jih najde, in drugim strašno nevarna biti. (249—2)

V Ljubljani, 12. julija 1875.

C. kr. deželni predsednik.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikvir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želočeni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajoče se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—70)